



LASTURA



Zpravodaj Římskokatolické farnosti u kostela sv. Jakuba Staršího,
Praha 10 - Petrovice

Zvláštní vydání 7.10.2007

DĚJE SE? NEDĚJE SE?

Nemusím být u všeho. Nevzrušují mě příliš mnohé události, kvůli kterým se lidé shromažďují. Koncerty přechodných hvězd popmusic, ba ani fotbalová utkání. Nevyhledávám ani adrenalinové sporty. Nedychtím po visu za jednu ruku nad propastí ani po několikasetmetrovém bungee-jumpingu. Nestavím se často do front na výhodnou koupi, i svůj nárok na kupónovou privatizaci jsem nechal propadnout. Já pošetilec.

Pro mě je lákavým dobrodružstvím spíš to, co se děje a není vidět na nejprvnější pohled. Za větší zázrak než ufony nebo nějaký zvláštní přírodní jev považuji obrácení feťáka ke Kristu a osvobození ze závislosti. Vlastně obrácení kohokoli. Záleží mi asi víc na uzdravení nepokojné zraněné duše, vztahů v rodině nebo ve farnosti než na nějakém tělesném uzdravení. I když i to bych trpícím moc přál. Svě „držení prstu na tepu“ prožívám v base s lidmi, kteří prožívají svá akutní osobní dramata. Různou měrou vinní - někdy i nevinně věznění - hledají smysl svého života v době, kdy nad ním nemají dost dobře vládu. Aspoň ne nad vnějšími událostmi, jiní o nich rozhodují. Často i nespravedlivě. Dramata probíhají v jejich srdcích.

A ve farnosti také. Jsou tu lidé, kteří prožívají nové věci Boží ve svých životech. Je to vidět na našich vztazích. I u nás se dějí, mají a budou dít dramata v srdcích. Život s Ježíšem není nuda. Že ne? Můj život se od té doby, kdy jsem jej začal poznávat (to mi bylo asi 20), obrátil úplně naruby. Stal jsem se křesťanem v době o hodně odlišné od let padesátých, šedesátých a sedmdesátých. V Církvi mimo socialistický blok začaly velké změny už brzy po Druhém vatikánském koncilu (1962-65): nejen v liturgii, ale především v postoji Církve ke všem lidem současné společnosti a v chápání úlohy všech stavů v Církvi, především Božího lidu („laiků“). Já jsem – ještě dříve než jsem začal směřovat ke kněžství – přijal za svůj tento obraz Církve, kde má každý člen svou velkou odpovědnost, úlohu a důstojnost. Obraz Církve jako mystického Těla Kristova, tak jak jej chápali a žili první křesťané, jak jej popsal sv. Pavel. Ne vymyslel. Církev takto žijící se rodí působením svatého Ducha při

každém dalším obnovení Jeho vylití. O to- na přímluvu Matky Boží, svatého Jakuba a všech našich nebeských pomocníků - prosme.

Jsme teď spolu v době, kdy z nás, tady a teď, víc a víc, Bůh vytváří společenství. Dívám li se s vírou (opakem skepse) na naší farnost, vidím už v desítkách srdcí planoucí oheň. Chce přeskočit do dalších, která se vzplanout připravují. Nejsilnější plameny se zdvihají tam, kde se lidé (jako uhlíky v ohništi) spolu setkávají, sdílejí, modlí, starají o potřebné, rozjímají Boží slovo... Kdysi jsem do Lastury napsal úvodník „Byli spolu“. Odkazuje – jako na vzor životaschopné farnosti – na způsob života prvních křesťanů, popsany ve Skutcích apoštolů (Sk 2, 42 a dále): *Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se.*



Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. Všichni, kdo uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.

Také zde očekávám další povolání ke spáse dalších lidí, kteří ještě Krista nepoznali. Tím víc, čím budeme žít jako společenství víry. To se projeví i v solidaritě s potřebami druhých i celé farnosti. Nemyslím, že by hlavní bylo přestavět faru a koupit farní byt (proč je to potřeba, o tom se dočtete v dalších částech tohoto mimořádného čísla Lastury). Hlavní je, podle mého poznání, abychom spolu hořeli pro Krista a Jeho království. Pak nám nebude líto ničeho vlastního, aby se to mohlo stát společným a tím Božím. Já si myslím, že se u nás něco děje a něco velkého chystá. Že se snad tato farnost přeměňuje k obrazu výše popsanému.

Váš bratr, Kristův kněz František



O ZÁKLADNÍCH KAMENECH PODRUHÉ

*A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je,
bude podoben rozvážnému muži, který postavil svůj dům na skále.
Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům;
ale nepadl, neboť měl základy na skále. (MT 7,24-25)*

Ano, celé toto v podstatě zvláštní číslo je o tom, jak postavit ten náš „dům na skále“. Nejen ten obrazný, jímž je naše duchovní společenství, ale také ten fyzický v podobě naší farní budovy. A jak k tomu v červnu položenému základnímu kameni začít přidávat další.

A proč vlastně mimořádné číslo? Původně byly všechny zde uvedené texty připravovány do regulárního (řadového) čísla, ale nakonec jejich rozsah a hlavně akutní potřeba je zveřejnit co nejdříve způsobily, že nyní držíte v ruce toto speciální výhradně stavebně-investiční vydání.

Věříme, že uvedené informace nám budou užitečné při našem rozhodování, abychom správně uvážili své možnosti a mohli se podobně jako onen rozvážný muž pustit do vlastního požehnaného budování.

Redakce

ČASTO KLADENÉ DOTAZY

aneb na co se nejčastěji ptáte v souvislosti s farou a farním bytem.

Vyhlášení sbírky na pořízení farního bytu nezůstalo bez odezvy a poněkud zčeřilo hladinu farního veřejného mínění. Což je dobře. Aspoň je zřejmé, že nejsme k potřebám této farnosti zcela lhostejní.

Jak už to v takových případech obvykle bývá, dochází k jisté názorové polarizaci a přirozeně se ozývá i celá řada a pestrá škála dotazů, jejichž obsah je přirozeně dán především mírou informovanosti každého tazatele. Abychom všechny dostupné informace poskytli celé farní obci a celou diskuzi tak mohli posunout už ke konkrétním možným řešením, pokusili jsme se vybrat ty otázky, které se ve farních kuloárech opakují nejčastěji a ty, jejichž zodpovězení je pro řešení této situace zásadní. Publikované odpovědi vycházejí ze stanovisek oslovených odborníků, z usnesení pastorační a ekonomické rady farnosti a jsou odsouhlasené duchovním správcem.



Jak to, že nyní je fara najednou nevyhovující, když už se do jejích úprav investovalo tolik peněz i práce?

Že je tato stavba nedostatečná kapacitně, se ví vlastně od samého začátku. Zdravotní a hygienické nedostatky se sice objevovaly až později a postupně, ale rozhodně ne až teď a z ničeho nic (vzpomeňme jenom na zdravotní potíže P.Kalíka).

Bohužel se nám zde názorně potvrdila pravdivost přísloví, že "nejsme tak bohatí, abychom si mohli dovolit pořizovat levné věci". Řešení některých dílčích stavebních úprav nebylo vždy zvoleno úměrně stavu a charakteru stavby. A i díky tomu, že tyto úpravy byly provázeny snahou pořídit je co nejlevněji (a tedy mnohdy i ne zcela profesionálně), paradoxně přispěly k postupnému zhoršování stavu (neodvětrávání a tedy kumulace vlhkosti a následné rozšíření plísní apod.). Je třeba ovšem také zdůraznit to, že tyto problémy se týkají především obytné části fary a tedy i funkčnosti celého objektu jako bytového prostoru. Jako prostor pro farní kancelář i pro naše scházení (v omezeném počtu) nám toto stavení tedy už posloužilo velmi významně a ještě určitě nějakou dobu poslouží. Proto také (bez ohledu na zvolenou variantu dalšího postupu) nelze na dosud investované prostředky pohlížet jako na zcela zmařené.

Jaké nedostatky způsobují údajnou neobyvatelnost farní budovy?

Této otázce je dále věnován samostatný článek.

Proč se má kupovat byt a rovnou se raději neudělá něco s farou?

Na nákup bytu je arcibiskupství ochotno poskytnout určitý objem prostředků (2/3 ceny bytu), zatímco pro jakoukoliv formu přestavby tento příslib nemáme a ani by nebyl pro tento účel dostatečný. Bylo by tedy škoda na tuto nabídku nereflektovat. Jedná se tak o investici v tuto chvíli nejefektivnější - s nejrychlejším zhodnocením vložených prostředků. A také nejméně rizikovou a navíc s tím bonusem, že nám vlastnictví tohoto bytu pomůže i ve financování rekonstrukce či stavby fary. I v tom nejhorším případě lze byt zase prodat a je velmi nepravděpodobné, že by takový prodej byl ztrátový.

Z praktického hlediska by také rekonstrukce prováděná bez zázemí ve farním bytě znamenala další zhoršení životních podmínek pro duchovního správce a jelikož v tuto chvíli na rekonstrukci nemáme ani prostředky, řešení vlastního bydlení by se i neúnosně protáhlo.

Proč se má kupovat byt, když má o.František svůj ?

O.František sice vlastní byt má (obydlený někým jiným), ale poměrně daleko od farnosti (což by dosti komplikovalo dostupnost jeho služeb, protože by musel s ohledem na každodenní dvojí dojíždění citelně redukovat svou přítomnost zde).

A v případě (bezpečnostních) poplachů v kostele a jiných akutních událostí by nastaly další problémy. S návrhem, že by duchovní správce bydlel mimo farnost, navíc nesouhlasí ani arcibiskup, ani generální vikář.

Hlavně ale ani provizorní řešení nemůžeme vázat na konkrétní možnosti o.Františka. Vždyť, kdo nám řekne a také zaručí, jak dlouho ještě nám tady o.Františka nechají? V tomto ohledu má speciálně naše farnost přece už poměrně dost nepříjemných zkušeností. A je otázka, jestli se sem za této ubytovací situace nějakého dalšího duchovního správce ještě podaří přidělit (spojení s např. chodovskou farností se neustále nabízí).

Proč se raději nezvolila varianta pronájmu bytu?

Každý nájem je investice, která se nedá zhodnotit. Zvláště v situaci, kdy nejsme schopni určit dobu, na jakou budeme tento byt potřebovat, by takové řešení bylo jednoznačně plýtváním prostředků (min. 120.000 Kč ročně).

Proč se místo fary nekoupil raději byt hned?

Umístění objektu fary a také dispozice k jeho dalšímu případnému rozvoji jsou natolik dokonalé, že pořád musíme na tu skutečnost, že se možnost koupě v daných historických souvislostech vůbec naskytla a byla i realizována, pohlížet jako na svým způsobem zázrak. Bylo by proto velmi neprozíravé se tohoto daru tehdy (i kdykoliv později) zřeknout. Nehledě na to, že asi žádný panelákový byt nemůže dostatečně uspokojit všechny potřeby farního společenství.

Nedal by se nákup bytu financovat (alespoň částečně) prodejem farní budovy?

Zde v plném rozsahu platí odpověď na předchozí otázku, navíc by se jednalo o časově významně náročnější řešení. Také bychom výrazně snížili svou možnost ovlivnit vzhled a využití okolí našeho kostela. A faru přece budeme potřebovat.

Proč se k tak důležitému rozhodnutí neuspořádá veřejná diskuze ?

K veřejné diskusi na toto téma už bylo několik příležitostí. Z těch posledních vyjímáme dotazník o farních záležitostech před 2 lety a hlavně letošní červnové diskusní setkání (i za účasti odborníka z arcibiskupství) zvané "Základní kámen". Nakonec i právě probíhající "anketa" o financování bytu je zároveň jakýmsi plebiscitem o míře podpory farní veřejnosti tomuto řešení. Nicméně každá taková diskuze nám může maximálně poskytnout informaci o tom, jaké převládá v dané skupině přání, popř. co je kdo ochoten podpořit. Ale už nám nezaručí, že dané zvolené řešení je to nejsprávnější a nejúčinnější. K tomu je především potřeba shromáždit maximum fundovaných odborných stanovisek a

posudků. S těmi, které v tuto chvíli máme k dispozici, už lze dále pracovat, ale každá další možnost k získání takového odborného názoru je vítána.

K vyjádření svých názorů k tomuto tématu můžete dále využít všech kontaktů uvedených v tiráži a především zatím poslední plánované setkání věnované této problematice, které se, dá-li Pán, uskuteční v pátek 12.října po mši sv. v kostele sv.Jakuba Staršího.

Co bude s farou? Bude se rekonstruovat nebo bourat a stavět nová?

Jedná se sice až o následný (a zatím časově blíže neurčený) krok po pořízení bytu, ale je zřejmé, že je to téma velmi bolestivé a žádné rozhodnutí nebude jednoduché. Většině z nás tento domeček přirostl k srdci, mnozí s ním mají spojení řadu hezkých chvil i hlubokých prožitků a někteří do něj už investovali i spoustu svých sil, času a i nemálo osobních finančních prostředků. To všechno jsou skutečnosti, které nelze v rámci našich pozemských možností ani vyčíslit natož nějak kompenzovat. Přesto raději dříve než později musí nějaké rozhodnutí padnout.

Pro obě varianty se dá snést celá řada argumentů. Pokud se omezíme pouze na to hledisko, aby se další peníze zbytečně neutápěly, ale naopak se vložené prostředky zhodnotily co nejefektivněji, tak v tuto chvíli je stanovisko odborníků a v tomto případě i názor většiny účastníků dosavadní veřejné diskuze jednoznačný: bourat a postavit novou faru. Určitě se ale ve spolupráci s příslušnými odborníky mohou objevit i další varianty řešení, které budou kombinací těchto dvou krajních verzí (např. postavení farního sálu na místě dnešní stodoly apod.).

Pokud jste zde nenalezli odpověď na tu svoji otázku, můžete ji zaslat či zavolat na některý z kontaktů uvedených na konci v tiráži nebo nejlépe prezentovat na veřejné rozpravě, která se koná v pátek 12.října po mši sv. v kostele sv.Jakuba Staršího.

PRF+ERF

CO JE ŠPATNĚ NA KOSTELE I NA FAŘE?

(stručný přehled zásadních informací o technickém stavu kostela a farní budovy prezentovaných v rámci akce „Základní kámen“ dne 8.6.2007 v kostele sv.Jakuba St.)

Zpráva o aktuálním stavu kostela.

V roce 1910 byly provedeny zásadní zásahy do vzhledu kostela (regotizující v romantickém duchu). Barokní cibulová baň věže kostela byla odstraněna a nahrazena střechou jehlancovou.

Nároží a obvodové zdi lodi a presbytáře byly očištěny od omítek. Omítka byla poté obnovena pouze na věži kostela a špaletách barokních oken. Starší strop lodi kostela a presbytáře byl nahrazen stropem trémovým. Většina těchto úprav

je typickým příkladem toho, jak zásahy, byť provedené v dobré víře, mohou památce velmi uškodit.

Vlivem vztlínající vlhkosti, neprodyšnosti cementovou maltou uzavřených spár mezi lomovými kameny (krystalická břidlice), nedostatečným odvodněním stavby, neodvětráváním a zřejmě i nadměrným vytápěním interiéru kostela, dochází ke kumulaci vlhkosti ve zdech a pod stropem lodi. Ke zlepšení vlhkosti interiéru také nepřispívá neprodyšná podlaha z betonových dlaždic, které se navíc v místě napravo u oltáře propadají.

Zdivo interiéru kostela je poškozeno vztlínající vlhkostí do výše přibližně 180 cm. Fresky pocházející z poloviny 15.století, restaurované naposledy v 80.letech minulého století jsou kumulující se vlhkostí taktéž poškozeny a dřevěný strop je napaden plísní.

Obnažením zdiva došlo k intenzivnímu zvětrávání kamene jdoucí až k rozpadu na drobné části. Vyspárováním lomových kamenů betonem bylo zabráněno přirozenému odvětrávání zdiva, které je navíc rozrušováno zatékáním do spár uvolněných vlivem teplotních změn (zvláště na jižní straně kostela). Jižní gotický portál z poloviny 15.století se v současnosti nachází v kritickém havarijním stavu. Silně poškozený povětrnostními vlivy je i pískovcový kvádr na nároží hlavní lodi.

Navrhované řešení (po dohodě s památkáři, statiky i restaurátorem):

- 1) Vyřešit odvětrávání kostela stropem – navrženo otevření stropních kazet na 4 místech, čímž vzniknou průduchy do půdního prostoru, aby strop mohl dýchat.
- 2) Odvodnění a odvlhčení kostela – instalace okapů, zřízení odvodního kanálku kolem kostela.
- 3) Provést výměnu neprodyšné betonové dlažby v interiéru.
- 4) Odstranit betonové spárování zdiva – musí být provedeno velmi šetrně, aby nedošlo k porušení kamenů.
- 5) Kostel omítnout kvalitní vápennou omítkou. Pokud se toto neudělá, musí se vyřešit spárování vápennou maltou a aplikovat jiný způsob konzervace zdiva.

Zjištění a závěry stavebně technického průzkumu farní budovy

Havarijní nálezy (vady, které je třeba řešit během 1-2 let) a návrhy řešení:

- 1) Zjištěno poškození krovu zatékáním a výskyt houby – dočasně řešeno opravou krytiny a posílením poškozených prvků.
- 2) V důsledku zatékání je napaden plísní trémový strop na „veřejném“ WC – zde je třeba odstranit podhled, nechat větrat, zjistit přesný stav poškození, provést sanaci a případně vyměnit.

3) Napadení plísni části zdiva a s největší pravděpodobností i stropu v koupelně a ložnici faráře – vzhledem k tomu, že se jedná o obývané prostory je toto neřešitelné po dobu užívání. V případě uvolnění prostor bude provedeno odkrytí a nezbytná sanace.

4) Vyboulení stěny v úrovni podkroví způsobené pravděpodobně nedostatečným vodorovným vyztužením krovu (dochází k jeho rozjíždění) - doporučeno doplnění vodorovného ztužení krovu kleštinami, případně výměna vybouleného zdiva.

5) Stěna mezi garáží a stodolou je v havarijním stavu a hrozí zřícením – je třeba ponechat a doplnit (zpevnit) cca 1 m této stěny, který má nosnou funkci (pro hlavní trám krovu) a zbytek odstranit.

Závěr: V současném stavu je budova hygienicky nevhodná pro obytné účely. Jednak z důvodu pokročilého výskytu plísni a také vzhledem k nedostatečné dispozici prostor (průnik potřeby bydlení a potřeb farního scházení, kuchyň společná pro byt i farnost je zároveň i předsíní, do které se vnáší spousta nečistoty zvenku a je zde také vstup do zatuchlého sklepa).

Možnosti a podmínky případné přestavby

- 1) Musí předcházet celkový průzkum na únosnost zdiva a zmapování existence i kvality základů (některé části zřejmě základy vůbec nemají).
- 2) Pokud by se realizovalo obytné podkroví, bude nezbytné výměna stropních trámů.
- 3) Provedení hydroizolací
- 4) Výměna kompletní krytiny i části krovu.

Podle předběžných odhadů je s ohledem na složitost rekonstrukčních prací levnějším řešením demolice a následná novostavba (dle finančních možností vcelku nebo etapově).

Redakčně zpracováno dle prezentací stavebního technika arcibiskupství S.Přibyla a ing.arch. V.Petráška)